

Skript jezici V02 - Kolekcije

Milan Tomić

Sadržaj

- ▶ Formatiranje stringova
- ▶ Kolekcije: liste, n-torke, rečnici, skupovi
- ▶ Funkcije: raspakivanje argumenata
- ▶ Moduli

Format protokol

- ▶ Protokol za formatiranu serijalizaciju objekata
 - ▶ Nalik na printf ali sa više mogućnosti
- ▶ f-stringovi

% operator

- ▶ Videli smo da stringovi podržavaju % operator, koji služi za formatiranje u stilu jezika C
 - ▶ %s - stringovi, %d - celi brojevi, %f - realni brojevi
- ▶ Ovo formatiranje je uglavnom brže, ali i ima dosta ograničenja u pogledu toga kako se stvari ispisuju
 - ▶ Naročito važi za složene objekte

Primer korišćenja % operatora za formatiranje stringa

```
#%% Formatiranje pomoću %  
a = 20  
b = 13.4278135  
c = 'FIN'  
s = 'Ceo broj: %d, Realni broj: %-7.3f, String: %s' % (a, b, c)  
print(s) # Ceo broj: 20, Realni broj: 13.428 , String: FIN
```

str.format

- ▶ Stringovi imaju format metodu koja služi za komplikovanije formatiranje u serijalizaciji
- ▶ Klasa Formatter u string modulu omogućuje korisniku da definiše svoja ponašanja (format stringove) za formatiranje svojih klasa
 - ▶ Time se nećemo baviti, ali ako vam zatreba možete pronaći ovde:
<https://docs.python.org/3/library/string.html#custom-string-formatting>
- ▶ Metoda traži mesta unutar stringa označena vitičastim zagradama { } i na tim mestima upisuje odgovarajuće argumente u zadanom formatu
- ▶ Svako takvo mesto (polje) može da sadrži numerički indeks ili naziv argumenta koji je prosleđen format metodi
 - ▶ O raspakivanju argumenata više na narednim časovima

Formatiranje u format poljima

- ▶ Okvirno: {naziv argumenta ! konverzija : format}
- ▶ Naziv argumenta predstavlja literal ili izraz kako se inače pristupa vrednosti argumenta funkcije format koje se ispisuje - redni broj argumenta ili njegovo ime
 - ▶ x
 - ▶ x.polje
 - ▶ x[indeks] - samo numerički indeks, ne prihvata stringove
 - ▶ kombinacije gorenavedenih
- ▶ Od verzije 3.1. za pozicione argumente nije neophodno navoditi indeks (ako idu redom), dovoljno je ostaviti prazna polja
- ▶ Kompletnu specifikaciju možete pronaći ovde:
<https://docs.python.org/3/library/string.html#formatstrings>

Formatiranje u format poljima - primer

- ▶ Sintaksa je za većinu slučajeva slična kao za % operator
 - ▶ Razlike možete pronaći u dokumentaciji
 - ▶ Klase koje podržavaju specijalno formatiranje imaju to u svojoj dokumentaciji (primer - datetime klasa)

```
#%% Formatiranje pomoću str.format  
a = 20  
b = 13.4278135  
c = 'FIN'  
s = 'Ceo broj: {0}, Realni broj: {1:<7.3f}, String: {2}'.format(a, b, c)  
print(s)  # Ceo broj: 20, Realni broj: 13.428 , String: FIN
```


f-stringovi

- ▶ f-stringovi su specijalna vrsta string literala, koji imaju sličnu funkcionalnost kao `str.format`
 - ▶ Oni postoje od verzije 3.6
- ▶ f-stringovi počinju slovom `f` ili `F`, posle čega ide uobičajeni string literal
- ▶ Ovi literali se evaluiraju u trenutku kada se kreiraju
- ▶ Unutar vitičastih zagrada umesto indeksa ili naziva argumenta funkcije primaju standardne python izraze
 - ▶ Izrazi se evaluiraju kao da su u zgradama, osim u slučaju lambda funkcije, koja se mora eksplicitno ograničiti zgradama
 - ▶ Izraz može da sadrži nove redove, ali ne sme da sadrži komentare
- ▶ Nakon izraza ide konverzija (`!s` - str, `!r` - repr, `!a` - ascii) pa format `:...`
- ▶ Kompletnu specifikaciju f-stringova možete pronaći ovde:
https://docs.python.org/3/reference/lexical_analysis.html#formatted-string-literals

Primer korišćenja f-stringova

```
### f-stringovi  
a = 20  
b = 13.4278135  
c = 'FIN'  
s = f'Ceo broj: {a}, Realni broj: {b:<7.3f}, String: {c}'  
print(s)  # Ceo broj: 20, Realni broj: 13.428 , String: FIN
```

Liste (list)

- ▶ Liste u Pythonu su mutabilne kolekcije proizvoljne veličine elemenata proizvoljnog tipa u kojima je bitan poredak elemenata po poziciji
- ▶ Poredak po poziciji: liste se ponašaju kao nizovi u drugim jezicima, pristup elementu na proizvoljnoj poziciji je u $O(1)$
- ▶ Mutabilne: na svakoj poziciji element može da se zameni drugim elementom; u listu se mogu dodavati elementi (pri čemu se lista produžuje), iz liste se mogu brisati elementi (pri čemu se lista skraćuje)
- ▶ Proizvoljne veličine: od prazne liste do bilo koje dužine koju memorija može da podnese
- ▶ Elementi proizvoljnog tipa: u listi se istovremeno mogu naći brojevi, stringovi i bilo koji drugi objekti (nije određena tipom elemenata koje prihvata)

Operacije nad listama

- ▶ Liste podržavaju:
 - ▶ Indeksiranje i slajsovanje (uglaste zagrade)
 - ▶ Pomoću indeksiranja se pristupa jednom elementu, koji može da se pročita, setuje ili izbriše iz liste
 - ▶ Pomoću slajsovanja se pristupa podlisti, koja takođe može da se pročita, setuje ili izbriše iz liste
 - ▶ Proveru dužine (funkcija len)
 - ▶ Proveru postojanja elementa (binarni operator in)
 - ▶ Pošto su mutabilne, ako bilo koja funkcija promeni sadržaj liste koja je prosleđena kao argument, to se reflektuje i van funkcije
- ▶ Konstruktor liste: `list(iterable)` - pravi listu od elemenata iz kolekcije
- ▶ Može se zadati i u obliku `[1, 2, 3, 4, 5]`

Metode listi

- ▶ `append(obj)` - dodaje obj na kraj liste
- ▶ `clear()` - prazni listu
- ▶ `copy()` - plitka (*shallow*) kopija liste - vraća novu listu sa istim elementima
- ▶ `count(obj)` - vraća broj pojavljivanja obj u listi
- ▶ `extend(lst)` - dodaje sve elemente iz kolekcije lst na kraj liste
- ▶ `index(obj,?start,?end)` - vraća indeks prvog pojavljivanja elementa obj u listi
- ▶ `insert(i, obj)` - ubacuje objekat obj na indeks i
- ▶ `pop(?i)` - izbacuje i vraća element sa indeksa i (tj. sa kraja liste)
- ▶ `remove(obj)` - izbacuje prvo pojavljivanje objekta obj iz liste
- ▶ `reverse()` - obrće listu (mutira je!)
- ▶ `sort(key=None, reverse=False)` - sortira listu stabilnim algoritmom (mutira je!), po zadatom ključu (ili u prirodnom poretку), u normalnom ili obrnutom poretку

Liste - primeri - konstruktori

```
### Liste primeri (1)

# konstrukcija liste
l = [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]
print(l)  # [1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8]

# konstruktor preko iterable, npr. range
rl = list(range(10))
print(rl)  # [0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9]

# NIJE ISTO KAO PRVO:
rl2 = [range(10)]
print(rl2)  # [range(0, 10)]
```

Liste - primeri - indeks i slajs

```
## Liste primeri (2)

# indeksiranje
print(l[3]) # 4
l[4] = 9
print(l) # [1, 2, 3, 4, 9, 6, 7, 8]

# slajsovanje
print(l[2:6]) # [3, 4, 9, 6]

# dodela slajsa (ako je proširen korakom onda mora biti iste veličine)
l[2:6] = [4, 7]
print(l) # [1, 2, 4, 7, 7, 8]
```

Liste - primeri - operacije

```
### Liste primeri (3)

# provera postojanja
print(2 in l) # True
# pronalaženje indeksa
print(l.index(7)) # 3
# prebrojavanje
print(l.count(7)) # 2
# dodavanje
l.append(4)
# obrtanje
l.reverse()
print(l) # [4, 8, 7, 7, 4, 2, 1]
# sortiranje
l.sort()
print(l) # [1, 2, 4, 4, 7, 7, 8]
```


n-torke (tuple)

- ▶ n-torke u Pythonu su nemutabilne kolekcije proizvoljne veličine elemenata proizvoljnog tipa u kojima je bitan poredak elemenata po poziciji
- ▶ Mogu se posmatrati kao konstantne liste - čuvaju poredak, mogu da se indeksiraju, ali ne mogu im se menjati članovi, niti se mogu proširivati ili sužavati
- ▶ Upotreba n-torki je uglavnom u situacijama kada je potrebna upotreba liste, ali nije neophodno da se sadržaj i oblik liste menja
- ▶ Upotreba n-torke je memorijski i vremenski efikasnija nego upotreba liste
- ▶ Konstruktor: `tuple(iterable)`
- ▶ Može se zadati i u obliku: `(1, 2, 3, 4, 5)`

Operacije nad n-torkama

- ▶ Podržavaju indeksiranje i slajsovanje ali samo za čitanje
 - ▶ Slajs n-torke je takođe n-torka
- ▶ Podržavaju metode `index` i `count`
- ▶ Za razliku od liste, n-torke su hešabilne* jer su nepromenljive
 - ▶ Pod uslovom da su svi elementi koje n-torka sadrži takođe hešabilni
 - ▶ Funkcija `hash()` može se iskoristiti za izračunavanje heša n-torke (i bilo kog drugog objekta kome je heširanje implementirano)

n-torke - primeri

```
#%% n-torke primeri

t = (1, 2, 3, 4, 5, 6)
print(t)    # (1, 2, 3, 4, 5, 6)
rt = tuple(range(1, 10))
print(rt[3])    # 4
print(rt[2:8:2])    # (3, 5, 7)
print(rt.index(5))    # 4
```

Rečnici (dict)

- ▶ Rečnici u Pythonu su tip koji odgovara hešmapama
- ▶ Hešmapa uparuje ključeve i vrednosti i to tako što za svaki ključ izračunava heš i onda na osnovu heša skladišti u svoju strukturu par ključa i vrednosti tako da se taj par može pronaći u $O(1)$
- ▶ Odatle je lako zaključiti da ključevi u dictu mogu biti samo hešabilni objekti, dok vrednosti mogu biti bilo kog tipa
 - ▶ Brojevi, stringovi i n-torke (uslovno) mogu biti ključevi u dictu, dok liste ne mogu
- ▶ Konstruktori: `dict(mapping)`, `dict(iterable)` - rečnici koji iz mapiranja ili kolekcije uzimaju parove elemenata i postavljaju prvi element kao ključ a drugi kao vrednost
- ▶ Može se zadati i u obliku: `{'a': 1, 'b': 2, 'c': 3, 'd': 4, 'e': 5}`

Operacije nad rečnicima

- ▶ Rečnici podržavaju indeksiranje, ali ne slajsovanje
 - ▶ Umesto klasičnog pozicionog indeksiranja, kao indeksi se koriste ključevi, za get i za set operacije
- ▶ Binarni operator in proverava da li se ključ nalazi u rečniku
- ▶ Iteracija kroz rečnik je po ključevima
 - ▶ Postoje metode za iteraciju po vrednostima i po parovima (ključ, vrednost)
- ▶ Rečnici nisu hešabilni

Metode rečnika

- ▶ `clear()` - prazni rečnik
- ▶ `copy()` - vraća *shallow* kopiju rečnika
- ▶ `fromkeys(iterable, value=None)` - pravi novi rečnik od ključeva zadatih u iterable objektu i svakom ključu pridružuje datu vrednost (default None)
- ▶ `get(key, default=None)` - vraća element koji je pridružen ključu key ili default ako se ključ ne nalazi u rečniku (default None)
- ▶ `items()` - svi parovi (k,v) iz rečnika u skupu; `keys()` - svi ključevi iz rečnika u skupu
- ▶ `pop(key, default)` - izbacuje element sa ključa key i vraća ga; ako default nije dat a key nije u rečniku, baca `KeyError`
- ▶ `popitem()` - izbacuje i vraća jedan par (key, value) iz rečnika; ako je rečnik prazan baca `KeyError`
- ▶ `setdefault(key, value)` - vraća `d.get(key, value)` i setuje `d[key]=value` ako key nije u rečniku
- ▶ `values()` - sve vrednosti iz rečnika u skupu

Rečnici primeri - konstruktori

```
### Rečnici primeri (1)  
  
# konstrukcija rečnika  
d = {'A': 2, 3: 4, (5, 6): 8}  
print(d)  # {'A': 2, 3: 4, (5, 6): 8}  
  
# konstruktor preko iterable  
dl = dict(((1, 10), (2, 20), (3, 30)))  
print(dl)  # {1: 10, 2: 20, 3: 30}
```

Rečnici - primeri - osnovne operacije

```
### Rečnici primeri (2)

# dodavanje vrednosti
dl[4] = 40
print(dl)  # {1: 10, 2: 20, 3: 30, 4: 40}

# pristup
print(dl[2])  # 20

# iteracija
for k in dl:
    print(k, dl[k])  # 1 10
                    # 2 20
                    # 3 30
                    # 4 40

# popitem
print(dl.popitem())  # (4, 40)

# update
dl.update({4: 35})
print(dl)  # {1: 10, 2: 20, 3: 30, 4: 35}

# values
print(list(dl.values()))  # [10, 20, 30, 35]
```


Skupovi (set)

- ▶ Skupovi u Pythonu su neuređene mutabilne kolekcije proizvoljne veličine jedinstvenih elemenata proizvoljnog hešabilnog tipa
 - ▶ Jedinstvenih elemenata - ako je element već u skupu, operacija dodavanja ne utiče na sastav skupa (tj. element se ne dodaje dva puta)
 - ▶ Neuređene kolekcije - ne čuva se obavezno redosled dodavanja elemenata
- ▶ Skupovi su zgodni za simulaciju matematičkih operacija nad skupovima kao što su presek, unija, razlika, simetrična razlika itd.
- ▶ Provera da li je neki element u skupu je složenosti $O(1)$
- ▶ Konstruktor skupa: `set(iterable)` - pravi novi skup od elemenata u kolekciji `iterable`
- ▶ Može se zadati i u obliku: `{1, 2, 3, 4, 5}`

Operacije nad skupovima

- ▶ Skupovi ne podržavaju indeksiranje i slajsing
- ▶ Binarni operator `in` može se koristiti za proveru da li je element u skupu
- ▶ Iteracija kroz skup je u proizvoljnom redosledu elemenata
- ▶ Skupovi nisu hešabilni

Metode skupova

- ▶ `add(x)` - dodaje `x` u skup (ako već nije u njemu)
- ▶ `clear()` - prazni skup
- ▶ `copy()` - vraća *shallow* kopiju skupa
- ▶ `difference(...)` - vraća razliku između tog i jednog ili više datih skupova
- ▶ `difference_update(...)` - ostavlja u skupu samo elemente razlike
- ▶ `discard(x)` - uklanja `x` iz skupa ako je u njemu, inače ne radi ništa
- ▶ `intersection(s)` - vraća presek sa skupom `s`
- ▶ `intersection_update(s)` - ostavlja u skupu samo elemente preseka

Metode skupova

- ▶ `isdisjoint(s)` - proverava i vraća da li su skupovi disjunktni
- ▶ `issubset(s)` - da li je skup podskup skupa `s`
- ▶ `issuperset(s)` - da li je `s` podskup skupa
- ▶ `pop()` - uklanja i vraća element skupa; `KeyError` ako je skup prazan
- ▶ `remove(x)` - uklanja `x` koji je element skupa; `KeyError` ako `x` nije u skupu
- ▶ `symmetric_difference(s)` - vraća simetričnu razliku sa skupom `s`
- ▶ `symmetric_difference_update(s)` - ostavlja samo elemente simetrične razlike u skupu
- ▶ `union(s)` - vraća uniju sa skupom `s`
- ▶ `update(s)` - dodaje elemente skupa `s` u skup

Skupovi - primeri - konstruktori

```
## Skupovi primeri (1)

# konstrukcija skupa
s = {1, 2, 3, 4, 5}
print(s)  # {1, 2, 3, 4, 5}

# konstruktor preko iterable
sl = set(l)
print(sl)  # {1, 2, 4, 7, 8}

# provera pripadnosti
print(7 in s)  # False

# dodavanje u skup
s.add(6)
print(s)  # {1, 2, 3, 4, 5, 6}
```

Skupovi - primeri - metode

```
### Skupovi primeri (2)

# presek
print(s.intersection(sl))  # {1, 2, 4}

# razlika
print(s.difference(sl))   # {3, 5, 6}

# symdiff update
s.symmetric_difference_update(sl)
print(s)  # {3, 5, 6, 7, 8}
```

Funkcije - nastavak

- ▶ Videli smo osnovni način definisanja funkcije
- ▶ Funkcije u Pythonu podržavaju još i:
 - ▶ Definisanje default vrednosti argumenata
 - ▶ Prosleđivanje proizvoljnog broja argumenata
 - ▶ Po poziciji
 - ▶ Po nazivu
 - ▶ Prosleđivanje argumenata raspakivanjem iz kolekcija

Definisanje podrazumevanih vrednosti argumenata funkcije

- ▶ Argumenti funkcije mogu imati podrazumevane vrednosti
- ▶ Argumenti koji imaju podrazumevane vrednosti ne moraju biti prosleđeni prilikom poziva funkcije
- ▶ Argumenti koji nemaju podrazumevane vrednosti moraju biti prosleđeni prilikom poziva funkcije
- ▶ Argumenti koji imaju podrazumevane vrednosti moraju se navoditi posle argumenata koji nemaju podrazumevane vrednosti (ako takvi argumenti postoje)
- ▶ Definicija podrazumevane vrednosti za argument funkcije navodi se u deklaraciji funkcije, dodavanjem =vrednost iza naziva argumenta

Primer definisanja podrazumevane vrednosti argumenta

```
### Funkcije - podrazumevane vrednosti argumenata  
  
def kvadrat_ili_stepen(x, n=2):  
    return x ** n  
  
print(kvadrat_ili_stepen(10, 3))  # 1000  
print(kvadrat_ili_stepen(10))    # 100
```

Poziv funkcije sa eksplicitnim navođenjem imena argumenata

- ▶ Funkcija u Pythonu može se pozvati i sa eksplicitnim navođenjem naziva jednog ili više argumenata
- ▶ Pravilo je slično kao kod navođenja podrazumevanih vrednosti - prvo se navode svi argumenti koji se prosleđuju po poziciji, a zatim po imenu
 - ▶ Svi argumenti mogu se proslediti po imenu, tj. nije neophodno navoditi uopšte pozicione argumente
- ▶ Kada se argumenti navode po imenu, mogu se zadati po proizvoljnom redosledu
- ▶ Način navođenja je isti - u pozivu funkcije navodi se ime argumenta, znak dodele (=) i vrednost

Primer poziva funkcije sa eksplicitnim navođenjem imena argumenata

```
### Funkcije - poziv sa eksplicitnim navođenjem argumenata
```

```
def ispis(a, b, c):  
    print(f'a = {a}, b = {b}, c = {c}')
```

```
ispis(1, 2, 3)  # a = 1, b = 2, c = 3
```

```
ispis(3, c=5, b=2)  # a = 3, b = 2, c = 5
```

```
|
```

Pozicioni argumenti - *args

- ▶ Funkcije u Pythonu pored navedenih argumenata mogu da primaju i proizvoljni broj pozicionih argumenata, ako je tako definisano u funkciji
- ▶ Definicija funkcije koja može da primi proizvoljne pozicione argumente sadrži posle svih poimenično navedenih pozicionih argumenata jedan izraz, koji se obično zapisuje *args
 - ▶ Bitno je da ima * ispred sebe, a koji je naziv nije bitno
 - ▶ Argumenti koji imaju podrazumevane vrednosti mogu da se stave i posle *args, u kom slučaju će moći da se dodeljuju samo eksplicitnim imenovanjem
- ▶ Zahvaljujući tome, formira se n-torka sa datim nazivom (args) koja sadrži sve argumente prosleđene funkciji posle onih koji se podrazumevaju
- ▶ U ovoj n-torci argumenti su poređani po redosledu kako su prosleđeni

Primer funkcije sa prosleđenim proizvoljnim pozicionim argumentima

```
### Funkcije - pozicioni argumenti [1]

def x_i_ostali(x, *args):
    if len(args) > 0:
        print(f'Drugi argument: {args[0]}')
    else:
        print('Samo jedan argument')
    return f'{x}, {args}'

print(x_i_ostali(10))    # Samo jedan argument
                        # 10, ()
print(x_i_ostali(10, 20, 30, 40))  # Drugi argument: 20
                                # 10, (20, 30, 40)
```

Imenovani argumenti - `**kwargs`

- ▶ Funkcije u Pythonu pored navedenih argumenata mogu da primaju i proizvoljni broj imenovanih argumenata, ako je tako definisano u funkciji
- ▶ Definicija funkcije koja može da primi proizvoljne imenovane argumente sadrži posle svih poimenično navedenih argumenata jedan izraz, koji se obično zapisuje `**kwargs`
 - ▶ Bitno je da ima `**` ispred sebe, a koji je naziv nije bitno
- ▶ Zahvaljujući tome, formira se rečnik sa datim nazivom (kwargs) koji sadrži sve argumente prosleđene funkciji po imenu osim onih koji se podrazumevaju
- ▶ Svakom argumentu iz rečnika može se pristupiti po nazivu po kome je prosleđen funkciji

Primer funkcije sa prosleđenim proizvoljnim imenovanim argumentima

[illegible]

Kombinacija svega navedenog

- ▶ U deklaraciji funkcije mogu se navesti redom:
 - ▶ Pozicioni argumenti sa imenima i bez podrazumevanih vrednosti
 - ▶ Pozicioni argumenti sa imenima i sa podrazumevanim vrednostima
 - ▶ Pozicioni argumenti bez imena (*args)
 - ▶ Imenovani argumenti sa podrazumevanim vrednostima
 - ▶ Imenovani argumenti bez podrazumevanih vrednosti (**kwargs)
- ▶ Još jednom pojašnjenje terminologije:
 - ▶ Pozicioni - argumenti koji mogu da se prosleđuju bez eksplicitnog navođenja imena
 - ▶ Imenovani - argumenti koji mogu da se prosleđuju isključivo sa eksplicitnim navođenjem imena

Raspakivanje argumenata

- ▶ Ako pozicione argumente imamo u listi (ili n-torci), a želimo da ih prosledimo nekoj funkciji koja ih prima u tom redosledu, možemo to učiniti korišćenjem operatora `*` u pozivu
 - ▶ Python će argumente prosleđene po redosledu raspakovati kao vrednosti pozicionih argumenata
- ▶ Ako imenovane argumente imamo u rečniku, a želimo da ih prosledimo nekoj funkciji koja ih prima po imenu, možemo to učini korišćenjem operatora `**` u pozivu
 - ▶ Python će argumente prosleđene na ovaj način dodeliti argumentima sa imenima koji se nalaze u ključevima rečnika i vrednostima koje odgovaraju tim ključevima

Primer raspakivanja argumenata

```
### Funkcije - raspakivanje argumenata

def zbir(x, y):
    return x + y

l = [(1, 2), (3, 4), (5, 6)]
for par in l:
    print(f'{par[0]} + {par[1]} = {zbir(*par)}')
# 1 + 2 = 3
# 3 + 4 = 7
# 5 + 6 = 11

d = {'x': 12, 'y': 13}
print('12 + 13 =', zbir(**d))  # 12 + 13 = 25
```

Modularnost

- ▶ Rekli smo da su u Pythonu sve promenljive objekti, tj. instance nekih klasa
- ▶ Na stringovima i kolekcijama uvideli smo da Python ima prilično dobru podršku za osnovne operacije nad tim klasama
- ▶ Python takođe nudi veliki izbor standardnih biblioteka sa dodatnim klasama za najrazličitije potrebe
 - ▶ Pored standardnih, Python community ima i veliki repozitorijum autorskih nestandardnih biblioteka za specifične zadatke
- ▶ Biblioteke su spakovane u module, a moduli u pakete, što sve zajedno nije ništa drugo nego klasična direktorijumska struktura u kojoj su paketi i potpaketi folderi, a moduli fajlovi

Naredba import

- ▶ Naredba import koristi se za uvoženje modula
- ▶ Svi paketi instalirani su u nekom od foldera koji se nalaze na putanji %PYTHONPATH% tj. na spisku foldera u fajl sistemu koje Python interpreter pretražuje
 - ▶ Kreće od lokalne strukture - trenutnog foldera u kome radi, a onda obilazi redom foldere zabeležene u PYTHONPATH sistemskoj promenljivoj
- ▶ Importovani moduli se ponašaju kao objekti koji u svojim svojstvima imaju sve definisane klase, funkcije i promenljive tog modula
- ▶ Navešćemo neke od standardnih modula i primer načina njihovog uvoženja i korišćenja pre nego što pređemo na objektno-orijentisano programiranje

Neki od ~230 modula iz standardne biblioteke (<https://docs.python.org/3/library/index.html>)

- ▶ string - česte operacije sa stringovima
- ▶ re - operacije sa regularnim izrazima
- ▶ codecs - podrška za rad sa različitim kodovanjima (za tekst i bajtove)
- ▶ datetime - rad sa datumima i vremenom
- ▶ collections - dodatne alternative uobičajenim Python kolekcijama
- ▶ math - osnovne matematičke funkcije
- ▶ os - rad sa interfejsima operativnog sistema
- ▶ io - za rad sa streamovima
- ▶ random - generatori slučajnih događaja
- ▶ threading - paralelizam sa nitima
- ▶ multiprocessing - paralelizam sa procesima
- ▶ http - HTTP moduli
- ▶ tkinter - interfejs za rad sa Tcl/Tk grafičkim interfejsom
- ▶ sys - sistemski parametri i funkcije

Primeri korišćenja bibliotečkih funkcija

```
### Uvoženje modula

# ceo modul
import os
print(os.getcwd()) # trenutna putanja

# deo modula
from string import ascii_uppercase
from random import choice
for i in range(5):
    print(choice(ascii_uppercase), end=' ') # pet slucajnih velikih slova
print() # prelazak u novi red
```

Zadaci za samostalan rad

- ▶ Vezbe02_zadaci.pdf